

Goedkeuring van het auditcomité inzake het leveren van niet-controlediensten die niet verboden zijn

Wettelijke of normatieve bepalingen: Artikel 3:63, §§ 4 en 5 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen
Artikel 5 van de verordening (EU) nr. 537/2014

Inleiding

Het auditcomité speelt een cruciale rol om toe te zien op de onafhankelijkheid van de commissaris.

In zijn jaarverslag 2019 schreef het College inzake het leveren van niet verboden niet-controlediensten, wat volgt:

“De commissaris van een OOB mag niet-verboden niet-controlediensten slechts verlenen indien het auditcomité zijn goedkeuring hiertoe verleent (artikel 133/1, § 5 van het W.Venn.). Het College interpreteert deze bepaling strikt en verwacht een voorafgaandelijke goedkeuring van het auditcomité. Het oordeelt in dit verband ook dat de delegatie van de beslissingsbevoegdheden over het presteren van niet-controlediensten aan andere personen of comités dan het auditcomité niet door de wet is voorzien.”

Bij de behandeling van kwaliteitscontroledossiers bij bedrijfsrevisoren die organisaties van openbaar belang (OOB) controleren, heeft het College een standpunt ingenomen over de modaliteiten inzake de voorafgaande goedkeuring van het leveren van niet verboden niet-controlediensten, met inbegrip van toegelaten waardering- en belastingdiensten. Daarmee wenst het College zich te aligneren op de standpunten ingenomen door buitenlandse toezichthouders.

Relevante bepalingen

Artikel 3:63 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) stemt overeen met artikel 5 van de verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie.

Artikel 3:63 van het WVV bepaalt het volgende:

*“§ 1. Een **commissaris alsook ieder lid van het netwerk** bedoeld in artikel 3:56 waartoe een commissaris behoort, **mogen noch direct, noch indirect verboden niet-controlediensten verstrekken** aan de vennootschap onderworpen aan de wettelijke controle, haar moedervernootschap en de ondernemingen waarover zij de controle heeft binnen de Europese Unie tijdens:*

1° de periode tussen het begin van de gecontroleerde periode en het uitbrengen van het controleverslag; en

2° het boekjaar onmiddellijk voorafgaand aan de onder 1° bedoelde periode, voor de diensten bedoeld in paragraaf 2, 3°.

*§ 2. Voor de toepassing van paragraaf 1 wordt onder "**verboden niet-controlediensten**" verstaan:*

1° diensten die de vervulling van een rol bij het bestuur of de besluitvorming van de vennootschap, onderworpen aan de wettelijke controle, inhouden;

2° boekhouding en de opstelling van boekhoudkundige documenten en financiële overzichten;

3° de ontwikkeling en de tenuitvoerlegging van procedures voor interne controle en risicobeheer die verband houden met de opstelling en/of controle van financiële informatie of de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van financiële informatietechnologie-systemen;

4° waarderingsdiensten, met inbegrip van waarderingsdiensten in verband met actuariële diensten of ondersteuningsdiensten bij rechtszaken;

5° diensten in verband met de interne auditfunctie van de vennootschap, onderworpen aan de wettelijke controle;

6° diensten met betrekking tot:

- a) onderhandelingen namens de vennootschap, onderworpen aan de wettelijke controle;
- b) het optreden als belangenbehartiger bij de oplossing van geschillen;
- c) vertegenwoordiging van de vennootschap, onderworpen aan de wettelijke controle, bij de afwikkeling van fiscale of andere geschillen;

7° personeelsdiensten met betrekking tot:

a) leidinggevendende die zich in een positie bevinden waarin zij wezenlijke invloed kunnen uitoefenen op de opstelling van boekhoudkundige documenten of financiële overzichten waarop de wettelijke controle betrekking heeft, indien dergelijke diensten het volgende behelzen:

- i) de zoektocht naar of de benadering van kandidaten voor een dergelijke functie; of
- ii) de controle van de referenties van kandidaten voor dergelijke functies;
- b) de structurering van de opzet van de organisatie; en
- c) kostenbeheersing.

§ 3. Met toepassing van artikel 5, § 1, tweede lid, van de verordening (EU) nr. 537/2014, wordt in het geval van een **wettelijke controle van een organisatie van openbaar belang** bedoeld in artikel 1:12, voor de toepassing van paragraaf 1 **eveneens** onder **verboden niet-controlediensten** verstaan, naast de diensten bedoeld in paragraaf 2:

1° verlening van belastingdiensten met betrekking tot:

- a) opstelling van belastingformulieren;
- b) loonbelasting;
- c) douanerechten;
- d) identificatie van overheids subsidies en belastingstimulansen tenzij steun van de wettelijke auditor of het auditkantoor voor dit soort diensten bij wet is verplicht;
- e) bijstand van de vennootschap, onderworpen aan de wettelijke controle, bij belastinginspecties door de belastingautoriteiten;
- f) berekening van directe en indirecte belastingen en uitgestelde belastingen;
- g) verstrekking van belastingadvies;

2° juridische diensten met betrekking tot het geven van algemeen advies;

3° loonadministratie;

4° de promotie van, handel in of inschrijving op aandelen in de vennootschap, onderworpen aan wettelijke controle;

5° diensten die verband houden met de financiering, de kapitaalstructuur en -toewijzing, en de investeringsstrategie van de vennootschap, onderworpen aan de wettelijke controle met uitzondering van de verstrekking van assurediensten in verband met financiële overzichten, waaronder de verschaffing van comfort letters met betrekking tot door een aan wettelijke controle onderworpen vennootschap uitgegeven prospectussen.

§ 4. Met toepassing van artikel 5, lid 3, van de verordening (EU) nr. 537/2014, zijn de niet-controlediensten bedoeld in paragraaf 2, 4°, en paragraaf 3, 1°, a) en d) tot en met g), **tóch toegelaten op voorwaarde dat cumulatief aan de volgende vereisten is voldaan:**

a) de diensten hebben, hetzij afzonderlijk, hetzij gezamenlijk, geen direct effect op, of ze zijn, hetzij afzonderlijk, hetzij gezamenlijk, niet van materieel belang voor de gecontroleerde jaarrekening;

b) de schatting van het effect op de gecontroleerde jaarrekening wordt uitvoerig gedocumenteerd en toegelicht in de aanvullende verklaring aan het auditcomité zoals bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014;

c) de commissaris voldoet aan de algemene onafhankelijkheidsbeginselen.

§ 5. Krachtens artikel 5, lid 4, van de verordening (EU) nr. 537/2014, **mag de commissaris van een organisatie van openbaar belang bedoeld in artikel 1:12 **en**, indien de commissaris tot een netwerk behoort bedoeld in artikel 3:56, **een lid van dat netwerk, niet-controlediensten die niet verboden zijn slechts leveren** aan de betrokken organisatie van openbaar belang, aan haar moedervenootschap of aan ondernemingen waarover zij de controle heeft, **op voorwaarde dat het auditcomité zijn goedkeuring verleent.****

*Het auditcomité vaardigt in voorkomend geval **richtsnoeren** uit met betrekking tot de in paragraaf 4 bedoelde diensten.*

(...)”.

Standpunt van het College

Hoewel artikel 3:63, § 5 van het WVV voorziet in het beginsel dat, voor instellingen van openbaar belang, het auditcomité zijn goedkeuring moet geven om de commissaris of een lid van zijn netwerk toe te staan niet verboden niet-controlediensten te leveren, voorziet het niet in uitvoeringsmodaliteiten ervan.

Zonder afbreuk te doen aan de voorwaarden bepaalde in artikel 3:63, § 4 en 5 van het WVV, is het College van oordeel dat de wetgever niet uitsluit dat het auditcomité een beleid opstelt op grond waarvan hij, voor een welbepaalde periode, zijn voorafgaande goedkeuring verleent aan een beperkte lijst van categorieën van niet-controlediensten, waarbij elke categorie steunt op werkzaamheden van dezelfde aard.

Een auditcomité kan dus een goedkeuring geven per categorie van niet-controlediensten, met inbegrip van toegelaten waardering- en belastingdiensten, door middel van een zogenaamde “*pre-approval policy*” (voorafgaand goedkeuringsbeleid). Dergelijk beleid moet voldoen aan strikte cumulatieve voorwaarden die van aard zijn een effectieve goedkeuring in te houden van niet-controlediensten door het auditcomité en de onafhankelijkheid van de commissaris waarborgen.

Het College benadrukt dat een dergelijke goedkeuringsprocedure, net zoals een onderzoek geval per geval, grote waakzaamheid vereist.

Om in overeenstemming te zijn met zowel de letter als met de geest van de verordening (EU) nr. 537/2014 en het WVV, is het College van oordeel dat een voorafgaande algemene goedkeuringsprocedure minstens aan de volgende cumulatieve voorwaarden moet voldoen:

- 1° Het beleid van het auditcomité wordt vastgesteld door het voltallige auditcomité en is voldoende gedetailleerd wat de aard van de beoogde dienstverlening betreft. Dit houdt in dat het voldoende

duidelijk moet zijn welke de betrokken vooraf goedgekeurde diensten zijn. Diensten waarvoor de enige beperking een kwantitatieve grens zou zijn of diensten geformuleerd in (te) brede categorieën, zoals bijvoorbeeld “*tax compliance*”-diensten zonder nadere, gedetailleerde omschrijving ervan, voldoen niet.

Een gedetailleerde beschrijving in het kader van de voorafgaande algemene goedkeuring heeft tot doel te verzekeren dat, enerzijds, het auditcomité op de hoogte is welke dienst het precies goedkeurt -en bijgevolg een gefundeerd oordeel kan vellen over de verenigbaarheid van deze dienst met de principes van onafhankelijkheid waartoe de commissaris en zijn netwerk gehouden zijn-, en, anderzijds, de commissaris nauwkeurig kan bepalen of een bepaalde dienst onder een vooraf goedgekeurde algemene categorie valt.

Voorbeelden van relevante informatie die met betrekking tot een bepaalde categorie van niet-controlediensten aan het auditcomité moet worden verstrekt :

- de aard en omvang van de te verlenen dienst;
- de grondslag en de structuur van de vergoeding en criteria en/of parameters tot vaststelling ervan;
- wanneer de commissaris bedreigingen voor de onafhankelijkheid heeft geconstateerd die uit de verlening van de voorgestelde dienst kunnen voortvloeien, de grondslag waarop de commissaris zich steunt om aan te nemen dat de bedreigingen aanvaardbaar zijn of, indien dit niet het geval is, de maatregelen die de commissaris of zijn netwerk zal nemen om eventuele bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen of tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen;
- op welk moment het gecombineerde effect van de verlening van meerdere diensten bedreigingen voor de onafhankelijkheid doet ontstaan of het niveau van eerder vastgestelde bedreigingen wijzigt.

De commissaris moet dus aan het auditcomité alle elementen aanleveren die nodig zijn voor zijn beoordeling.

- 2° Het auditcomité wordt op de hoogte gebracht van iedere individuele dienst die middels de voorafgaande algemene goedkeuring effectief wordt geleverd. Dit gebeurt in de regel op de eerstvolgende vergadering van het auditcomité.
- 3° Het beleid van het auditcomité mag geen delegatie inhouden naar andere personen dan de leden van het auditcomité. Een delegatie naar het management (bv. CFO of hoofd interne audit) is niet toegelaten.
- 4° De periode waarvoor de diensten worden goedgekeurd, moet beperkt zijn in de tijd, bijvoorbeeld voor het lopende boekjaar en alleszins niet langer dan één jaar, teneinde regelmatig rekening te houden met de ontwikkelingen in de omgeving van de betrokken entiteiten en de doeltreffendheid van de ingestelde procedure van voorafgaande goedkeuring.
- 5° Voor de niet-controlediensten bedoeld in artikel 3:63, § 2, 4° en § 3, 1°, a) en d) tot en met g) van het WVV moet er bovendien cumulatief aan de volgende vereisten voldaan zijn:
 - de diensten hebben, hetzij afzonderlijk, hetzij gezamenlijk, geen direct effect op, of ze zijn, hetzij afzonderlijk, hetzij gezamenlijk, niet van materieel belang voor de gecontroleerde jaarrekening;

COLLEGE VAN TOEZICHT
OP DE BEDRIJFSREVISOREN

COLLÈGE DE SUPERVISION
DES RÉVISEURS D'ENTREPRISES

College_Standpunt_24/09/2021

- de schatting van het effect op de gecontroleerde jaarrekening wordt uitvoerig gedocumenteerd en toegelicht in de aanvullende verklaring aan het auditcomité zoals bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014;
- de commissaris voldoet aan de algemene onafhankelijkheidsbeginselen;
- de voorzitter, of een ander gedelegeerd lid, van het auditcomité wordt minstens ingelicht over de onder dit punt 5° weergegeven beschouwingen (voor de concrete, te presteren dienst) alvorens deze dienst wordt uitgevoerd.

Het spreekt voor zich dat de voorafgaande algemene goedkeuring aan de levering van de betrokken diensten voorafgaat en dat een dienst die niet onder één van de vooraf goedgekeurde algemene categorieën valt, individueel moet worden goedgekeurd.

